

OBS! Detta material får användas av medarbetare i Region Västernorrland och inom Vårdval Västernorrland, men skall ej spridas till utomstående och får ej läggas upp på andra webbplatser. Med reservation för felskrivningar. Varje ordinator är själv ansvarig för de ordinationer han eller hon gör. Gäller 2024-10-01—2025-02-28.

Vaccination mot influensa och covid-19 + extramaterial om pneumokocker och RS-virus

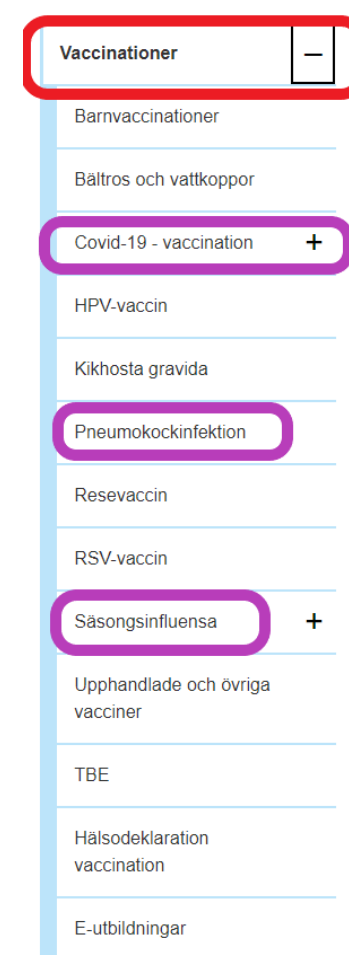
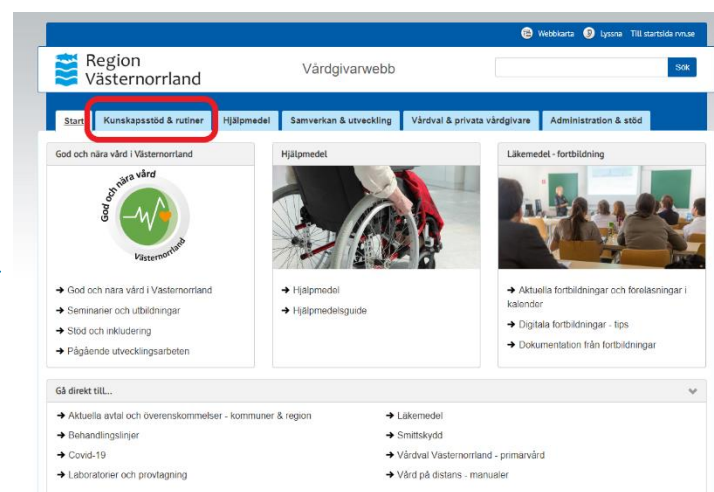
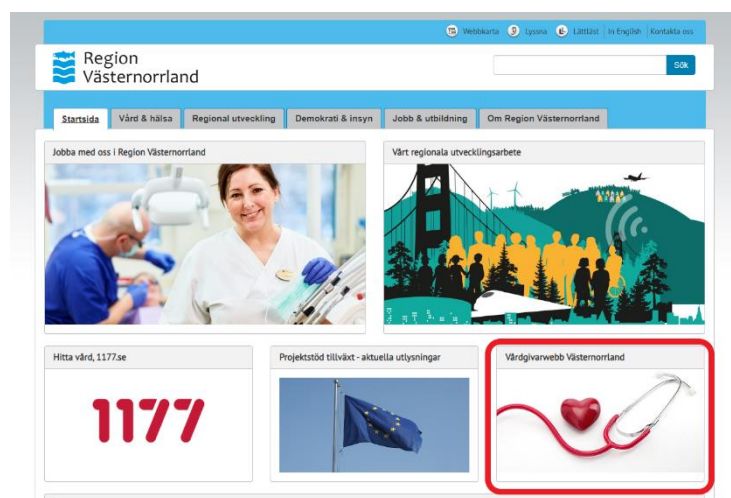
Läkemedelskommitténs lunchföreläsning

2024-10-01

Maria Tempé, smittskyddsläkare

Dagens "ta-med-hem-budskap"

www.rvn.se

Information om rekommendationer, riskgrupper, avgifter, beställning, informationsmaterial (affischer för utskrift), bra länkar m.m.

<https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivare/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/vaccinationer/>

Dagens agenda

- Kampanjstart 15 oktober
- Influensavacciner
- Covidvacciner
- Vem kan avstå höstdosen?
- Riskgrupper influensa och covid-19
- Grupper som enbart rekommenderas influensavaccination
- Avgifter
- Vem får ordinera?
- Boka, beställa, utföra och dokumentera
- Personalvaccination
- Vi måste vaccinera fler!
- Vad kan du göra?
- Affischer
- Extramaterial: Pneumokockvaccination och vaccination mot RS-virus

Kampanjstart 15 oktober

- Den breda vaccinationskampanjen mot covid-19 och influensa inför vintersäsongen 2024-2025 startar **tisdagen den 15 oktober**.
- Datumet gäller grupper som samvaccineras mot covid-19 och influensa, inklusive boende på SÄBO.
- De som enbart rekommenderas vaccin mot influensa får vaccinera sig från **7 november**. Det gäller t.ex. barn i riskgrupp och hushållskontakter till personer med gravt nedsatt immunförsvar.
- Vårdpersonal på regionens tre sjukhus som rekommenderas vaccination erbjuds vaccination från **18 november**. För övrig vård- och omsorgspersonal, se information på 1177.se och regionens intranät.
- Allmänheten som inte ingår i någon riskgrupp eller är <65 år kan preliminärt vaccinera sig från den **2 december**.
- Datumerna kan komma att anpassas till bokningstryck, se 1177.se.
- Vaccinationerna ska vara avklarade senast **31 december**. För riskgrupper som tillkommer under säsongen, t.ex. gravida, finns möjlighet att vaccinera sig även efter årsskiftet.
- Bokningen är redan öppen för riskgrupper 18-64 år och 65 år och äldre!

Förstärkt influensavaccin på SÄBO

- Personer som bor på SÄBO inklusive korttidsboende erbjuds förstärkt influensavaccin.
- 2700 doser är inköpta – ev. överblivna doser används med fördel i hemsjukvård.
- Endast verksamheten Vaccination och provtagning under NSO Norr har behörighet att beställa detta vaccin.
- Kan innehålla rester av ovalbumin (ägg).
- Årets upphandlade förstärkta influensavaccin är **Efluelda Tetra** från företaget Sanofi.

Efluelda Tetra

- Tetravalent högdosvaccin innehållande: A(H3N2), A(H1N1)pdm09, B/Victoria, B/Yamagata.
- Godkänt från 60 års ålder.
- Använts i USA sedan 2009, säljs där under namnet Fluzone High-Dose.
- Användes i RVN säsongen 2021-2022.
- Administreras i.m. i första hand (s.c. vid blödningsrisk).
- De flesta biverkningar är lätta till måttliga och försvinner inom 3 dygn (smärta vid injektionsstället, muskelvärk, huvudvärk och sjukdomskänsla).
- Flera retrospektiva observationstudier och en randomiserad klinisk studie har visat överlägsenhet för högdosvaccin jämfört med standarddosvaccin avseende sjukhusinläggningar pga luftvägsinfektion, pneumoni, hjärt- eller lungsjukdom och även inläggning oavsett orsak. Effekten kan variera från säsong till säsong.*

*[FASS.se](https://fass.se)

Standarddosvaccin – Vaxigrip Tetra

- Samma vaccin som i fjol. Säljs av företaget Sanofi.
- Godkänt från 6 månaders ålder.
- Nästan alla utom SÄBO-populationen som vaccineras erbjuds Vaxigrip Tetra.
- Barn 2-17 år kan även vaccineras med Fluenz Tetra som administreras nasalt.
- 53 000 doser Vaxigrip Tetra är inköpta till RVN.
- Administreras i.m. i första hand (s.c. vid blödningsrisk).
- Kan innehålla rester av ovalbumin/hönsprotein (ägg).

Vaccin mot covid-19

- Uppdaterad version av mRNA-vaccinet Comirnaty från Pfizer kommer att användas.
- Den aktuella versionen heter **Comirnaty JN.1** och är bättre anpassad efter de virusvarianter som cirkulerar i samhället nu.
- Comirnaty JN.1 ges med fördel samtidigt som influensavaccin – antingen standarddosvaccin eller högdosvaccin – men ett vaccin i vardera arm.
- Uppdaterat proteinbaserat covid-19-vaccin, **Bimervax**, från det spanska företaget Hipra, kommer sannolikt bli tillgängligt i Sverige under säsongen för personer som inte kan eller vill ta mRNA-vaccin. Detta vaccin bör inte ges samtidigt som andra vacciner då samvaccination inte är studerat ännu.

Vem kan avstå höstdosen?

- Personer som har haft en bekräftad covid-19-infektion efter den 1 augusti 2024 och har ett normalt immunförsvar, kan avstå höstdosen covid-19-vaccin.
- De ska erbjudas vaccination mot influensa.

Riskgrupper för covid-19 och influensa jämkade!

- 65 år och äldre (född 1959 eller tidigare)
- Personer 18-64* år med något av följande tillstånd:
  - ✓ Hjärt- och kärlsjukdom inklusive stroke (enbart hypertoni ingår inte)
  - ✓ Kronisk lungsjukdom, t.ex. KOL eller svår instabil astma
  - ✓ Diabetes typ 1 och 2
  - ✓ Leversvikt
  - ✓ Njursvikt
  - ✓ Kraftigt nedsatt immunförsvar pga sjukdom eller behandling, inkl. Downs syndrom
  - ✓ Nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft (t.ex. pga extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionsnedsättning)
  - ✓ Graviditet efter graviditetsvecka 12, vid ytterligare riskfaktor även före.
  - ✓ Demens, psykisk sjukdom eller skadligt alkohol- eller drogbruk som orsakat en nedsatt kroppslig hälsa och innebär risk för allvarligt förlopp vid covid-19 eller influensa.

*Rekommendationen för vuxna i riskgrupp gäller från och med 18-årsdagen.

Grupper som enbart rekommenderas influensavaccination

- Barn i riskgrupp från 6 månaders ålder
- Personer som bor tillsammans med någon som har kraftigt nedsatt immunförsvar
- Vård- och omsorgspersonal som arbetar nära patienter och omsorgstagare

START 7
november

START 18
november

Influensavaccination av vård- och omsorgspersonal motiveras av följande skäl:

1. **Arbetsmiljö** – skydda medarbetare mot smitta i arbetet
2. **Patientsäkerhet** – skydda patienter från vårdrelaterad influensa
3. **Minskad verksamhetspåverkan** – minskad sjukfrånvaro hos medarbetare

Arbetsgivaren (närmaste chef) bedömer vem som arbetar nära omsorgstagare och patienter.

Omtänksam!

**Vaccinerad mot säsongsinfluensa
– för mina patienters skull!**

Skydda dig själv och dina patienter genom att vaccinera dig mot säsongsinfluensa. Arbetar du patientnära är vaccinationen gratis och sker i anslutning till arbetsplatsen.

Arbetar du inte patientnära kan du vaccinera dig som privatperson. Du bokar din tid på 1177.se, i appen Mitt Vaccin eller genom att ringa 0611-804 00. Mera information finns på 1177.se, scanna qr-koden så kommer du rätt direkt.

Region
Västernorrland

Avgiftsfritt vaccin

- Vaccination mot **covid-19 och influensa** är helt avgiftsfri för personer som är 65 år och äldre (födda 1959 eller tidigare) samt medicinska riskgrupper 18-64 år.
- Vaccination mot **influensa** är avgiftsfritt för barn från 6 månader som tillhör en medicinsk riskgrupp och hushållskontakter till personer som har gravt nedsatt immunförsvar.
- Vaccination mot influensa till vård- och omsorgspersonal är inte avgiftsfri, men bekostas vanligen av arbetsgivaren.
- Friska personer under 65 år som inte tillhör riskgrupp kan vaccinera sig mot influensa till självkostnadspris (cirka 400 kr) efter att de rekommenderade grupperna prioriterats (preliminärt startdatum 2 december).

Vem får ordinaera?

- **Läkare** får ordinaera alla vacciner.
- **Distriktssköterska och specialistsjuksköterska inom hälso- och sjukvård för barn- och ungdomar** får ordinaera influensa- och covid-19-vaccin enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- **Sjuksköterska som genomgått utbildning likvärdig som ovanstående** får ordinaera influensa- och covid-19-vaccin enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Det är verksamhetschefen som bedömer om en utbildning är likvärdig och beslutet ska dokumenteras skriftligt.
- **Sjuksköterska som genomgått annan utbildning** än de som anges ovan och innefattar kunskapsområdet kan efter verksamhetschefens dokumenterade beslut bli behörig att till **vuxna** ordinaera influensa- och covid-19*-vaccin enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- Regionen har för närvarande ingen uppdaterad e-utbildning som kan ge sjuksköterskor ordinationsrätt, men i mån av tid kommer Y-VAC (terapi grupp vaccination) att publicera en sådan under säsongen. Denna powerpoint läggs på [regionens vaccinationssidor om säsongsinfluensa](#).

*För covid-19-vaccin gäller ordinationsrätten även för barn från 16 år (men barn rekommenderas inte längre vaccination mot covid-19).

Bokning och utförande

- Vaccination mot influensa och covid-19 erbjuds på särskilda vaccinationslokaler i länet av verksamheten för Vaccination och provtagning under NSO Norr. Utbud varierar över tid och visas på 1177.se (lista på träffpunkter) och i [Mitt Vaccins bokningsvy](#).
- Bokning av vaccinationstid görs via Mitt Vaccin som nås via 1177.se (utan e-legitimation) eller via telefon 0611-80400 måndag – fredag kl. 8-16 (lunch kl. 12-13). Se [Boka tid för vaccination i Västernorrland – 1177](#)
- Verksamheten för Vaccination och provtagning ansvarar för vaccination på SÄBO. Ordination sker vanligen av primärvårdsläkare ansvarig för aktuellt boende. Administration av vaccin utförs antingen av vaccinationsverksamhetens personal eller kommunens sjuksköterskor enligt lokala överenskommelser.
- Personer som har hemsjukvård/hemtjänst och inte kan ta sig till en vaccinationslokal ska kontakta sin kontaktperson för möjlighet till vaccination i hemmet.

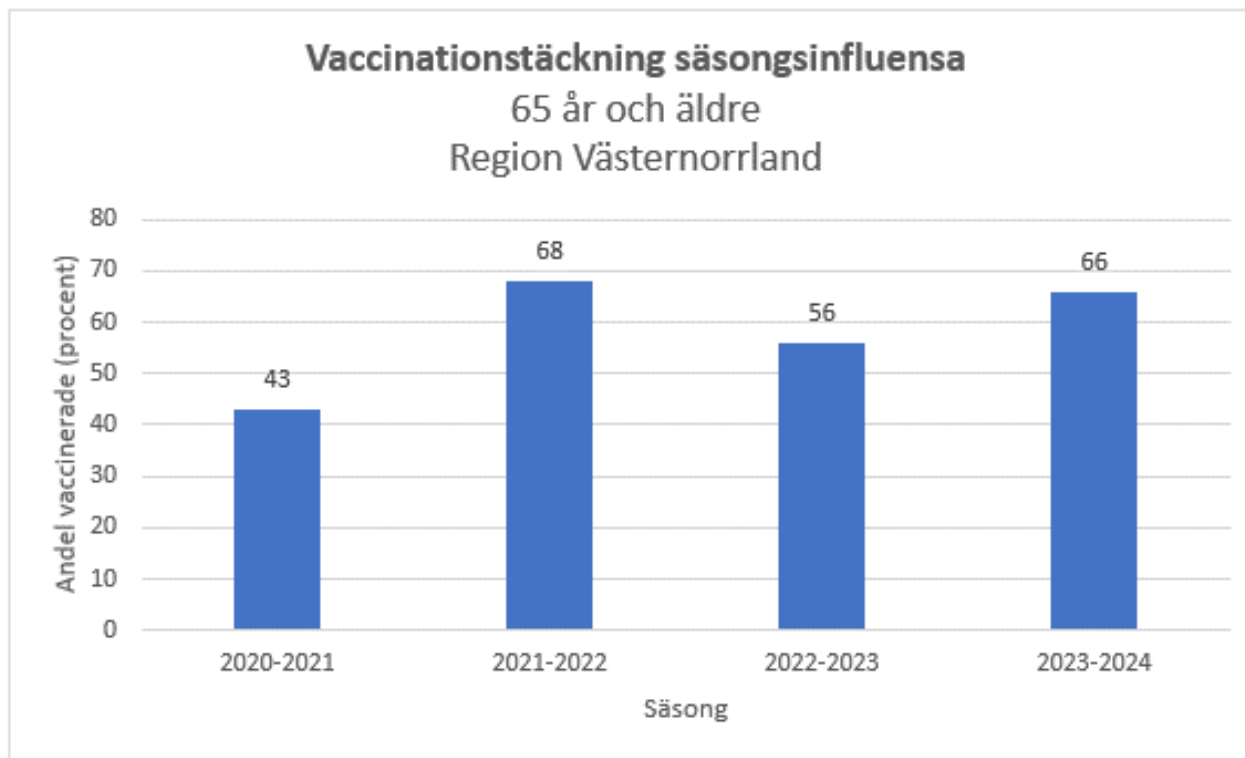
Beställning och dokumentation

- HC/VC, mottagningar och vårdavdelningar kan själva rekvirera influensa- och pneumokockvaccin. Se regionens vaccinationssidor på vårdgivarwebben:
<https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivare/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/vaccinationer/upphandlade-vacciner/>
- Om behov finns av covid-19-vaccin till **patienter** måste kontakt tas med verksamheten för Vaccination och provtagning, då detta vaccin inte kan beställas i ordinarie flöden.
- OBS! Covid-19-vaccin erbjuds **inte** till medarbetare!
- Alla administrerade doser av influensa- och covid-19-vaccin **måste** registreras i Mitt Vaccin.

Personalvaccination

- Influensavaccination av medarbetare kommer att erbjudas på sjukhusen i Sundsvall, Örnsköldsvik och Sollefteå i regi av verksamheten för Vaccination och provtagning.
- Preliminär start för vaccination av medarbetare på sjukhusen är **18 november**.
- Fråga din chef om du ingår i en personalgrupp vars vaccination bekostas av arbetsgivaren.
- Håll utkik efter information på intranätet om tid, plats och annat praktiskt kring vaccination.
- Hälso- och vårdcentraler kan själva rekvirera influensavaccin och använda till medarbetare, förutsatt att gällande föreskrifter och rutiner följs. Alla givna doser måste dokumenteras i Mitt Vaccin. Ange att kundgruppen är vårdpersonal!

Vi måste vaccinera fler!

WHO:s mål för influensavaccination i gruppen 65 plus är 75 procent!

Västernorrland har förbättringspotential!

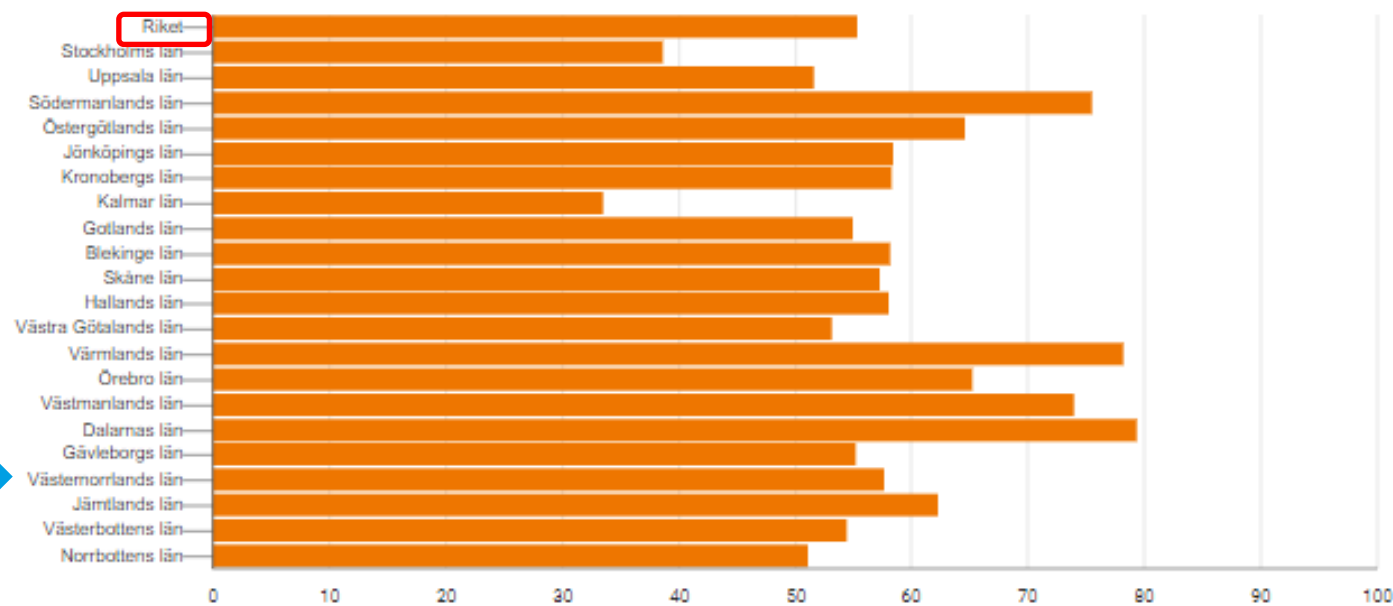
Nationellt var vaccinationstäckningen hos gruppen 65 år och äldre 69 procent säsongen 2023-2024. Tre regioner hade lägre vaccinationstäckning än Västernorrland och fyra svenska regioner lyckades nå WHO:s vaccinationsmål. Stora skillnader sågs i vaccinationstäckning mellan olika hälso- och vårdcentralers listade patienter i vårt län. Källa: Mitt Vaccin och PowerBI RVN.

Resultat covid-19 vårdos 2024, 80+

Covid-19-vaccinationstäckning. Aktuell påfyllnadsdos från 1 mars 2024. Personer 80+ år. Riket och län. Andel (procent)

Rikssnitt: 55 %

RVN: 58 %

För höstdosen 2023-2024 nådde Västernorrland en vaccinationstäckning på 70 % för 65+ och 77 % för 80+, vilket var strax under rikssnittet.

Vad kan DU göra?

- Prata med dina patienter om vaccination mot influensa, covid-19 och pneumokocker i samband med besök i vården av annan anledning.
- Hjälp patienterna hitta information om bokning på 1177.se, dela ut telefonnummer till bokningen.
- Ta chansen att vaccinera dig själv om du jobbar patientnära.
- Skriv ut och sätt upp våra fina affischer i väntrum, personalrum, andra lokaler där äldre och riskgrupper samlas.
- Prata med äldre anhöriga och bekanta om vaccination.

Affischer för utskrift

Vintersmittor

Håll dig frisk i vinter!

Undvik att bli allvarligt sjuk av influensa och covid-19 genom att vaccinera dig. Vaccination är gratis för dig som är 65 år och äldre eller tillhör en riskgrupp.

Du bokar din tid på 1177.se, i appen Mitt Vaccin eller genom att ringa 0611-804 00. Mera information finns på 1177.se, scanna qr-koden så kommer du rätt direkt.

65+

Självklart vaccinerad!

Är du 65 år eller äldre rekommenderas du att vaccinera dig mot influensa och covid-19. Det kostar inget och du kan ta båda vacciner samtidigt.

Du bokar din tid på 1177.se, i appen Mitt Vaccin eller genom att ringa 0611-804 00. Mera information finns på 1177.se, scanna qr-koden så kommer du rätt direkt.

Influensatider

Självklart vaccinerade mot säsongsinfluensa!

Influensa är en smittsam luftvägssjukdom som återkommer varje vintersäsong. Vaccination minskar risken att bli allvarligt sjuk. Personer som tillhör riskgrupper rekommenderas vaccination varje år.

Du rekommenderas att ta vaccin om du:

- Är född 1958 eller tidigare
- Är gravid efter graviditetsvecka 12
- Har en kronisk hjärt- eller lungsjukdom
- Har nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft
- Har diabetes mellitus typ 1 eller 2
- Har kronisk lever- eller njursvikt
- Har kraftigt nedsatt immunförsvär eller bor tillsammans med någon som har det
- Är personal inom vård och omsorg

Du bokar din tid på 1177.se, i appen Mitt Vaccin eller genom att ringa 0611-804 00. Mera information finns på 1177.se, scanna qr-koden så kommer du rätt direkt.

<https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivare/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/vaccinationer/sasongsinfluensa/informationsmaterial/>

Omtänksam!

**Vaccinerad mot säsongsinfluensa
– för mina patienters skull!**

Skydda dig själv och dina patienter genom att vaccinera dig mot säsongsinfluensa. Arbetar du patientnära är vaccinationen gratis och sker i anslutning till arbetsplatsen.

Arbetar du inte patientnära kan du vaccinera dig som privatperson. Du bokar din tid på 1177.se, i appen Mitt Vaccin eller genom att ringa 0611-804 00. Mera information finns på 1177.se, scanna qr-koden så kommer du rätt direkt.

 Region
Västernorrland

Omtänksam!

**Självklart vaccinerad
– för min och din skull!**

Personal inom vård och omsorg utsätts för influensasmitta och riskerar både att själva bli sjuka och att sprida smittan till andra.

Att vaccinera sig mot influensa är att visa omsorg mot sig själv, sina vårdtagare och sina kollegor.

Influensavaccinet är ofta gratis för vård- och omsorgspersonal. Prata med din chef eller arbetsledare om hur du kan vaccinera dig.

 Region
Västernorrland

<https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivare/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/vaccinationer/sasongsinfluensa/informationsmaterial/>

Extramaterial

- Pneumokockvaccination
- Vaccination mot RS-virus

Några ord om pneumokockvaccination

- Nytt nationellt särskilt vaccinationsprogram för riskgrupper och 75-åringar kom 2022.
- Avgiftsfri vaccination inom programmet.
- Vaccinationerna registreras i Nationella vaccinationsregistret (NVR).
- Rekommendationer från Folkhälsomyndigheten om vaccination finns till fler grupper än de som ingår i programmet. I Västernorrland får dessa gratis vaccin, men måste betala stickavgift (360 kr).
- Vaccination mot pneumokocker görs inte årligen! Pneumovax upprepas vart 5:e år, Prevenar 20 är oftast en engångsvaccination.
- Läs mer på regionens vaccinationssidor på vårdgivarwebben:
<https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivare/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/vaccinationer/pneumokockinfektion/>

Två risknivåer och tre vacciner

- Grupperna som ingår i det särskilda vaccinationsprogrammet delas in i två risknivåer:
Ökad risk för allvarlig pneumokockinfektion och
Mycket hög risk för ökad pneumokockinfektion.
- Tre pneumokockvacciner används i Sverige idag (siffran anger antal ingående pneumokockserotyper i vaccinet):
PPV23, 23-valent polysackaridvaccin (Pneumovax)
PCV15, 15-valent konjugatvaccin (Vaxneuvance) – för närvarande upphandlat inom barnvaccinationsprogrammet.
PCV20, 20-valent konjugatvaccin (Prevenar20).

Ökad risk

- Barn 2-17 år samt vuxna 18 år och äldre: PPV23 (Pneumovax). Vaccinationen upprepas efter 5 år.

Ökad risk inom programmet

Kronisk hjärtsjukdom

Kronisk lungsjukdom

Nedsatt lungfunktion

Kronisk leversjukdom

Kronisk njursvikt

Diabetes mellitus

Vid 75 år, född 1949 eller senare*

Ökad risk utanför programmet

Tidigare invasiv
pneumokockinfektion

Rökare (efter individuell bedömning)

Alkoholberoende (efter individuell
bedömning)

Narkotikaberoende (efter individuell
bedömning)**

Svetsare utsatta för toxisk rök
(arbetsgivarens ansvar)

*I Västernorrland finns politiskt beslut att alla som är 75 år och äldre erbjuds avgiftsfri vaccination mot pneumokocker, dvs. även personer födda före 1949.

**Alla personer som är inskrivna i regionens sprututbyte erbjuds helt avgiftsfri vaccination mot pneumokockinfektion.

Mycket hög risk

- Barn 2-17 år samt vuxna 18 år och äldre: PCV20 (Prevenar 20).

Mycket hög risk

Nedsatt immunförsvar

Cochleaimplantat

Cystisk fibros

Organtransplantation

Aspleni/hypospleni*

Likvorläckage*

Stamcellstransplanterade barn och vuxna
vaccineras enligt särskilt schema: 3 doser PCV20
följt av 1 dos PPV23.

*Tillägg PPV23 (Pneumovax) för barn och vuxna minst 2 månader efter PCV20-dosen.

Praktiskt pneumokockvaccin

- Pneumovax administreras i.m. eller s.c.
- Vaxneuvance och Prevenar 20 ska administreras i.m.
- Det går att ge pneumokockvaccin samtidigt som influensa- och/eller covid-19-vaccin (undantag Bimervax).
- Tre vacciner samtidigt kräver särskilt övervägande med tanke på individuell biverkningsrisk och olika injektionslokaler ska användas för varje vaccin.
- Pneumokocker är inte en lika uttalad säsongssmitta som influensa (och covid-19) varför vaccination kan ges vid andra tidpunkter än under höstens vaccinationskampanj.
- Oftast aktuellt att boka ny tid för pneumokockvaccination i samband med besök för influensa- och covid-19-vaccination. Pneumokockvaccin kan t.ex. ges i samband med vårdos covid-19 till de grupper som omfattas av denna och är aktuella för pneumokockvaccination.

Vaccin mot RS-virus

- Två nya vaccin är godkända mot RS-virus:
  - Abrysvo (Pfizer): Vuxna över 60 år och gravida i graviditetsvecka 24-36.
  - Arexvy (GSK): Vuxna över 60 år.
- Folkhälsomyndigheten har givit ut [rekommendationer om vaccination till personer som är 75 år och äldre samt till riskgrupper över 60 år](#).
- Det finns inga svenska rekommendationer om vaccination mot RS-virus till gravida!
- Privata vaccinationsmottagningar i länet erbjuder RS-vaccin (kostnad ca 2100 kr).
- Regionen erbjuder **inte** vaccin mot RS-virus denna säsong och det är oklart när det kan ske.
- Frågan om införande av RS-vaccination ligger hos NT-rådet.
- Läs mer om [RS-virus och vaccination på regionens vaccinationssidor](#).

Tack för uppmärksamheten!

Kontakta Smittskydd Västernorrland på smittskydd@rvn.se